ROLUL STILISTIC AL ARTICOLULUI ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Valerica SPORIŞ

Abstract

The present paper reveals an aspect of „expressive grammar", being an investigation of a grammatical issue from the stylistic point of view, which is an eloquent interdisciplinary expression. By means of their semantic-expressive possibilities, all the lexical-grammatical classes build up their own stylistic fields. Due to its lack of independence and its morphemic role, the stylistic function of the article is reduced.

The stylistic role of the article derives from the definite / indefinite content induced to the basic word, from its main use as principal noun-building means, from its possibility to obtain euphonic-prosodic effects through its enclitic position etc.

Keywords: article, stylistics, expressive grammar, determinants, euphony

Lucrarea de faţă surprinde un aspect al „gramaticii expresive", reprezentând o cercetare din perspectivă stilistică a unui fapt de natură gramaticală, expresie elocventă a interdisciplinarităţii. Prin valenţele semantico-expresive, fiecare clasă de cuvinte îşi făureşte propriul *câmp* sau *spaţiu stilistic*. **Articolul**, aparţinând *clasei determinanţilor*, îşi realizează funcţia stilistică în dependenţă cu un substantiv sau substitut al acestuia, prin colaborarea cu contextul şi cu morfemele suprasegmentale.

În plan gramatical, articolul reprezintă „modalitatea (gramaticală) **afixală** de integrare enunţiativă" [*GALR*, I, 2005: 53]. Astfel, acesta funcţionează ca „integrator enunţiativ / discursiv" [*GALR*, I, 2005: 48], asigurând încadrarea în enunţ a substantivului (ex. *Copacu**l*** a înverzit.). Prin asocierea cu articolul, se realizează „referenţializarea substantivului" [*GALR*, I, 2005: 56]. De asemenea, articolul îndeplineşte rolul de „clasificator substantival" [Pană Dindelegan, *Elemente de gramatică*, 2003: 42] (în cadrul conversiunii: *albu**l**, întregu**l**, bine**le**, sut**a**, eu**l***), dar şi de individualizator anaforic (ex. Am zărit un moş. *Moşu**l*** este chiar bunicul meu.) sau deictic (ex. Priveşte *satu**l***!).

Nu dezbatem aici problema încadrării articolului în subsistemul claselor lexico-gramaticale sau al categoriilor gramaticale – s-au scris numeroase studii şi cărţi pe această temă. Cert este că articolul constituie un element component al paradigmei numelui

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

(substantiv sau substitut al acestuia). Drept consecinţă, lipsa de independenţă şi rolul morfematic – materializează categoria „determinării minimale" [Iordan, Robu, 1978: 333] / „determinării minime (nedefinite)" şi „maxime (definite)" [Irimia, 1997: 54] / „determinării abstracte" [Constantinescu-Dobridor, 1996: 32] – reduc funcţia stilistică a articolului.

Articolul nu are valoare expresivă în sine. Prezenţa articolului (hotărât, nehotărât) indică detaşarea unui obiect din clasa de obiecte căreia acesta îi aparţine. Diferenţa constă în gradul de individualizare a referentului / obiectului din perspectiva vorbitorului. Astfel, rolul stilistic al articolului derivă, în primul rând, din conţinutul *definit* (determinat, notoriu) / *nedefinit* (nedeterminat, necunoscut) pe care îl induce cuvântului de bază, apoi din întrebuinţarea sa ca „indice neechivoc de substantivare" [Pană Dindelegan, *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale*, 2003: 26] (prin articulare, substantivul şi conversiunile substantivale se individualizează şi se actualizează, fiind angrenate în relaţii contextuale), din posibilitatea de a obţine efecte eufonico-prozodice prin poziţia enclitică etc.

I. Articolul hotărât / definit se evidenţiază prin **rolul** său **evocator**: „A răsărit deodată din *mare**a*** anonimă, şi-a rotit *aripi**le*** deasupra noastră, ne-a silit să-l căutăm tot mai sus, în *înaltu**l*** *ceru**lui*** şi-a căzut într-o clipită cu *trupu**l*** zdrobit de *propriu**l*** făt…(...) M-a prins *mreaj**a*** *amintiri**lor***, mă năvălesc tot mai multe aduceri aminte. Ce prieten bun s-a dus…(...) Din *stolu**l*** de gânduri răzleţe, *icoan**a*** răsare tot mai luminoasă." (Octavian Goga, *Drumul unui cuceritor: Aurel Vlaicu*).

Utilizarea articolului hotărât ca **mijloc de substantivare** are numeroase implicaţii stilistice. De exemplu, prin substantivarea adjectivului se ridică importanţa însuşirii, a calităţii la statutul de obiect de sine stătător: „Că *întregi**i*** umiliţi de neîntregi / Sunt mai neîntregi decât *neîntregi**i***." (Adrian Păunescu, *Descântec de piază-rea*). Procedeul caracterizează limbajul paremiologic: „*Leneşu**l*** mai mult aleargă şi *scumpu**l*** mai mult păgubeşte."; „Bate toba *surdu**lui***, / Dă oglindă *orbu**lui***."; „*Surdu**l*** n-aude, dar le potriveşte."; „Nu plăteşte *bogatu**l***, ci *vinovatu**l***.".

Limbajul filozofic şi al esteticii literare transformă adjective în substantive atunci când însuşirea oarecare devine întruchiparea esenţei sau categorie estetică: *frumosul, utilul, tragicul, sublimul*. Se ajunge, astfel, la o detaşare totală şi ireversibilă a adjectivului devenit substantiv. Scriitorii recurg deseori la aceste forme substantivate: « Să reproduci *frumosu**l*** în forme » ne înveţi (...)." (Mihai Eminescu, *Icoană şi privaz*); „Ce?…Se naşte omu-ntr-însul cu *a rău**lui*** menire?" (Alexandru Macedonski, *Ocnele*). Prin articulare, adjectivele cromatice sau cele care trimit la semul [+Culoare] devin substantive concrete, deosebit de pitoreşti. Procedeul este frecvent întâlnit la marii noştri creatori: „E frumuseţea. Nu – în *seninu**l***, / În liniştea adâncă sufletească, / Acolo vei găsi adevărata, / Unica frumuseţe… / (…) / Ş-între *seninu**l*** blândei dimineţe" (Mihai Eminescu, *Odin şi poetul*); „(…) mânioşi pe *roşu**l*** ce da foc cerului; (…)." (Alexandru Macedonski, *Între cotețe*); „Reintrai în vechea clădire, cu ecoul ei de pustiu, care,

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

totuşi, părea mai puţin întristătoare, ca *violetu**l*** fumuriu din fundul parcului sălbatec." (George Bacovia, *Dintr-un text comun*); „(…) Din frunze-n jos, / *verde**le*** cade şi se schimbă." (Nichita Stănescu, *Toamnă*); „numai *albastru**l*** călătoreşte. / Iată până unde poate ajunge / *albastru**l*** treaz" (Nichita Stănescu, *A treia elegie*).

Însuşirea devine esenţială în contextele peiorativ-ironice (ex. *leneş**a*** de Maria!; *deşteptu**l*** de Vasile!). Forma substantivată intră deseori în tiparul sintactic al invectivei (ex. *Nenorocit**a*** naibii!; *Prostu**l*** naibii!).

Antroponimia valorifică mecanismul substantivării adjectivului. În stilul beletristic, substantivele proprii, nume de personaje, se apropie de statutul poreclelor (ex. *Spânul*, Veve *Orbul* (*Chiorul*), Oprea Cățui *Strâmbu*, Lişcu *Stângaciu*, Lică *Sămădăul*). Acestea devin semne de identificare, evidenţiind notele particulare, individuale.

Zoonimele cu formă de adjective substantivate pot indica o particularitate fizică sau morală a necuvântătoarelor (ex. *Negruşa*, *Vărgatul*, *Bălţata*, *Blânda*).

Tot prin articulare, forma participială se transformă în substantiv, trecând sau nu prin faza adjectivală. Este exprimată, astfel, nu acţiunea, ci starea rezultată în urma acţiunii: „Tot *păţit**u***-i priceput.".

Expresive sunt formele substantivate ale pronumelui negativ, al căror sens este de *neant, gol primordial* sau *stare de spirit*: „Şi iată, din toate, *nimicu**l*** – / (…) / – Acestea erau, deci, *nimicu**l***" (George Bacovia, *Controversă*); „Prin vuietul timpului / glasul *nimicu**lui***." (Lucian Blaga, *Ce aude unicornul*); „nimic, nimic / cum este *nimicu**l*** dintre stele / cum este *nimicu**l*** dintre degete…(Nichita Stănescu, *Axios! Axios!*).

Adverbul *aproape* devine, prin articulare, substantiv, se concretizează, conservând însă sensul adverbial originar. În exemplele următoare, acest fost adverb, prin întrebuinţare substantivală, primeşte sensul de persoană apropiată sufletului altei persoane: „Iubeşte *pe aproape**le*** tău ca pe tine însuţi."; „Eram mic / şi singur socoteam: ea mi-e *aproape**le*** / şi o iubeam." (Lucian Blaga, *Din copilăria mea*).

În parimia: „*Zeci**le*** / Mărită *seci**le***; / *Sute**le*** / Mărită *slute**le***; / *Mii**le*** / Mărită *urgii**le***.", articolul enclitic asigură monorima, creând o sonoritate monotonă, iar prin valenţele semantice ale numeralelor substantivate se imprimă textului un ritm crescendo.

Topica subiectivă, afectivă impune **articularea adjectivului**, când acesta se află în antepoziţie, preluând morfemul-articol de la substantiv: „*Preabunu**l*** şi-*ncercatu**l*** meu cuier." (Marin Sorescu, *Don Quijote şi Sancho Panza*). Însă, deşi articolul hotărât enclitic intră în structura variabilă a adjectivului, în construcţii cu topică inversă (când adjectivul precedă

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

substantivul), acesta rămâne „semn al determinării substantivului (sau a sintagmei nominale în ansamblu)" [Irimia, 1997: 81].

Antepuse şi articulate, adjectivele primesc o intensă coloratură afectivă, evidenţiind însuşirea: „În zorii sfioşi se coboară pe *larg**a*** întindere a luncii / (…) / Şi-ndată porneşte la lucru *trudit**a*** robime a muncii." (Vasile Voiculescu, *Toamna*). În limbajul poetic, deseori se încalcă normele gramaticale, însă se desăvârşeşte funcţia estetică a limbii: „Şi cade *mortu**l*** cal." (George Coşbuc, *El-Zorab*); „Şi-obrajii tăi cei reci şi *moart**a*** gură" (George Coşbuc, *Povesteşte scutul*); „Din groapă ies *moarte**le*** cete" (George Coşbuc, *Zece mai*).

Antepunerea nearticulată a adjectivului care determină un substantiv articulat se converteşte în fapt de expresivitate artistică: „Pe *negre viţe**le***-i de păr" (Mihai Eminescu, *Luceafărul*); „*Bieţi ochi**i***, slabi şi numai doi, / Puţine zări cuprind!" (George Coşbuc, *Flăcări potolite*).

Antepunerea adjectivului în cadrul grupului nominal şi, implicit, articularea sa, reprezintă o caracteristică a stilului publicistic, nevoia de tematizare fiind imperioasă în anumite forme de manifestare a acestuia: „*Adevărat**a*** « plantă a fericirii », verbina constituie *principalu**l*** ingredient al *diverse**lor*** preparate din plante, având efect afrodisiac, relaxant şi revitalizant." (în *Blu*, mai 2006, p.36); « Este unanim recunoscut faptul că programul Sibiu – Capitală Culturală Europeană 2007 se datorează în mare măsură *solide**i*** reputaţii internaţionale şi *imensu**lui*** capital de imagine (…). Producţiile *mari**lor*** evenimente din 2007 (…), precum şi *explozive**le*** producţii de stradă (…) »." (în *Tribuna*, nr. 4634, Sibiu, 12 mai 2006, p.1).

Articularea antroponimelor este un procedeu cu implicaţii afective (ex. *Paraschiveşti**i**, Ioneşti**i***, *Dumitresc**a***, *Popesc**a***). Iorgu Iordan aduce în discuţie câteva situaţii speciale în care vorbitorul apelează la acest procedeu, manifestând o atitudine depreciativă [Iordan, 1975: 103].

Ca **morfem al cazului** („dativul adnominal" [Hristea, 1984: 125]), articolul hotărât enclitic favorizează elementul meditativ al limbajului poetic, adăugând discursului o notă de solemnitate sau gravitate: „Eu să fiu a ta stăpână, tu stăpân *vieţi**i*** mele." (Mihai Eminescu, *Scrisoarea III*); „Preot *deşteptări**i*** noastre, *semne**lor*** vremii profet" (Mihai Eminescu, *Epigonii*); „Dar sclavă *plăceri**i***, ea geme" (George Bacovia, *Igienă*).

În exemplul: „Stelele-n cer…/ Ard *depărtări**lor***…" (Mihai Eminescu, *Stelele-n cer*), spaţiul este exprimat prin forma de dativ, articulată enclitic, deşi dativul este cazul „interesului", „al participării".

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

Alomorfele arhaice, populare, familiare ale cuvintelor articulate evocă un mediu, descriu o realitate lingvistică sau caracterizează un personaj. Uzul formelor arhaice este caracteristic operelor cu conţinut istoric (ex. feciorul *Radu**lui***-Vodă). Înaintea unui substantiv propriu, la genul feminin, articolul *lui* poate fi întrebuinţat cu nuanţă depreciativă (ex. ***lui*** *Maria*, ***lu'*** *Maria*). Uzul oral, popular, familiar înregistrează frecvent **căderea articolului enclitic *-l***, rolul său fiind preluat de particula *-u* (ex. *copil**u'*** frumos; *frumos**u'*** copil). În anumite expresii populare sau imprecaţii, varianta orală este preferată (ex. E frumos *ca drac**u'*** !; Fir-ai *al drac**u'*** !). Rodica Zafiu consideră că omiterea articolului *-l* poate deveni şi „marcă a vivacităţii asumate de stilul jurnalistic: în comentarii glumeţe, ironice şi mai ales în titluri." [Zafiu, 2001: 280]

Articolul hotărât modifică înţelesul unor unităţi frazeologice în a căror componenţă intră diverse substantive (ex. *a lua parte / a lua parte**a***; *a lua în seamă / a lua seam**a***; *a lua aer / a lua aeru**l*** (cuiva); *a lăsa vorbă / a lăsa vorb**a***; *a bate din palme / a bate palm**a***; *a trage de ureche / a trage cu urechea*; *a face ochi / a face ochi**i** mari*; *a face din ochi / a face cu ochiu**l***). Aceste tipuri de structuri reflectă experienţa de viaţă proprie unei comunităţi lingvistice, dând plasticitate limbii.

II. Articolul nehotărât / nedefinit poate trezi un sentiment de admiraţie sau de indiferenţă, poate exprima o reacţie apreciativă sau peiorativă (ex. ***un*** *profesor!?*; ***un*** *zugrav!?*; ***un*** *om?!*), reclamând o intonaţie specifică (ascendentă, uniformă sau descendentă). De asemenea, poate transforma o situaţie accidentală, temporară într-una permanentă, definitorie (ex. X este *insolent*. / X este ***un*** *insolent*.; X este *neîngrijit*. / X este ***un*** *neîngrijit*.).

Peiorative devin şi contextele de genul: ***un*** *ăla...*, ***o*** *aia...* Articolul *nişte*, care trimite la ideea de plural, poate exprima o nuanţă depreciativă: ***nişte*** *netrebnici*. În vorbirea literară se înlocuieşte cu *unii*, *câţiva*. O situaţie diferită înregistrează folosirea sa ca partitiv (ex. *nişte* lapte, *nişte* carne), unde exprimă ideea de cantitate, devenind, astfel, „adjectiv nehotărât" [Neamţu, 2007: 70].

Antonomaza reprezintă un teren prielnic de afirmare a articolului nehotărât. Acesta realizează trecerea unor substantive proprii în categoria celor comune, prin extinderea sferei lor de întrebuinţare, marcând o atitudine critică, depreciativă sau ilustrând un caracter uman (ex. ***un*** *caţavencu*, ***un*** *donjuan*, ***un*** *harpagon*). Acelaşi articol, asociindu-se intonaţiei ascendente, poate reda ideea de unicitate (ex. ***un*** *Eminescu*, ***un*** *Traian*, ***un*** *Grigorescu*).

Prin **substantivarea** adjectivului se poate ipostazia însuşirea, asemenea obiectului: „Prin zgâita lor damască de ***un*** *verde* spălăcit" (Alexandru Macedonski, *Noaptea de februarie*).

Prin substantivarea pronumelor se doreşte coborârea abstractului în limitele concretului: „Este ***un*** *ce* măreţ în firea noastră, / Dar acel ceva nu din noi răsare." (Mihai

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

Eminescu, *Demonism*); „… Ştiu şi ei / Să trăiască / ***Un*** *ce* / Familiar, / Social, / Urmat cu sfinţenie." (George Bacovia, *Din explorări*).

Substantivele de proveniență adverbială au, de regulă, sensuri abstracte, fiind utilizate în maxime, proverbe şi zicători: „Între ***un*** *da* şi ***un*** *nu* al unei femei nu încape nici un vârf de ac.". Articolul nehotărât, asemenea celui hotărât, poate fi modificator al sensului unor locuţiuni şi expresii care înglobează substantive (ex. *a avea rost* / *a avea* ***un*** *rost*; *a da palme* / *a da* (viaţa) ***o*** *palmă* (cuiva).

III. Articolul demonstrativ / adjectival exprimă o nuanţă demonstrativă (= *a arăta*, *a indica* un obiect), intensificând „sensul de determinare din perspectiva unei caracteristici, exprimată adjectival" [Irimia, 1997: 59]: „Kire ***cel*** *scofâlcit* sună în scofâlcita lui goarnă stingerea." (Zaharia Stancu, *Ce mult te-am iubit*); „(…) o grămadă de tratament a băgat frăţiorul nostru ***cel*** *mare* în Gina lui, (…)." (Radu Aldulescu, *Amantul Colivăresei*).

În anumite contexte, articolul demonstrativ, în obişnuita poziţie preadjectivală, poate avea funcţie emfatică (ex. rochia mea ***cea*** *nouă*) sau antifrastică: „Doar unu-i împăratul Roş, vestit prin meleagurile aceste pentru bunătatea lui ***cea*** *nepomenită* şi milostivirea lui ***cea*** *neauzită*." (Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*); „Ş-uitându-şi de arme, de bătălie, / Apucă fuga ***cea*** *sănătoasă* / Năzuind la tufa ***cea*** *mai deasă*." (Ion Budai-Deleanu, *Ţiganiada*).

Epitetul adjectival poate fi întărit de articolul demonstrativ, cu rol de intensificare subiectivă a însuşirii: „(…) ca nu cumva întru a ta lumină îmblând întunerecul ***cel*** *vecinic* să moşteniască; (...)." (Dimitrie Cantemir, *Divanul sau Gâlceava înţeleptului cu lumea*); „I-a arătat cum, încă din bătrânii ***cei*** *vechi*, Dragoş şi Bogdan, starea Ţării Moldovei alta era." (Eusebiu Camilar, *Zimbrul*); „Şi-n cruntare de ochi aprigi vine oastea ***cea*** *rebelă*" (Mircea Cărtărescu, *Levantul*).

Articolul adjectival este **morfem al superlativului** şi **al inferlativului**: „Adesea para ***cea*** *mai bună* pică-n gura porcului."; „Albina în gură ţine mierea ***cea*** *mai dulce* şi în coadă acul ***cel*** *mai otrăvitor*."; El este ***cel*** *mai puţin frumos* din clasă.". Forma de superlativ din versul lui Nicolae Labiş: „Să-ncep cu-acel ce-n ceată e ***cel*** *mai şi mai şi*" (*Dracul şchiop*) este o construcţie foarte rară, pe care o numim *superlativ substitutiv*, prin analogie cu denumirea de *hipercomparativ substitutiv*: „Şi mai mergând ei o bucată, numai iaca ce vede Harap-Alb altă bâzdâganie *şi mai şi* (…)." (Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*).

Exprimarea la **superlativ** este una dintre constantele limbajului jurnalistic: „Festivalul Internaţional de Teatru de la Sibiu este ***cel*** *mai important* festival anual de artele spectacolului din România şi al treilea ca importanţă în Europa, reuşind să adune proeminenţi artişti naţionali şi internaţionali." (articolul *Sibiu…Capitală mondială a teatrului*, în *Tribuna*, nr.4634, 12 mai 2006, p.16); „Berlina niponilor (...) va fi cu 30 de procente mai economică decât ***cel*** *mai economic* model actual din gama Lexus. HS 250h dispune de un propulsor convenţional (...),

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

care este integrat în ***cea*** *mai nouă* platformă de propulsie hibridă (...)." (articolul *Un hibrid cu fast. Lexus HS 250h*, în *Sibiu 100 %*, nr. 36, 31 ianuarie-6 februarie 2009, p.17); „Băneasa este ***cel*** *mai mare* proiect de dezvoltare urbană din România, (…). Cuprinde o zonă rezidențială (…) şi ***cea*** *mai mare* zonă comercială din sud-estul Europei, (…)." (reclamă, în *Jurnalul național*, nr.4013, 30 iunie 2006, p.17).

Asemenea celorlalte două clase de articole, articolul demonstrativ este un important **mijloc al substantivării**. Substantivele de proveniență adjectivală, transformând calitatea în obiect, proprietatea în substanță, devin deosebit de plastice: „Îmbăta-se-vor nebunii – despera-vor ***cei*** *cuminți*." (Mihai Eminescu, *Memento mori*); „Împrejur ***cei*** *mari* ai țării şi ai statului s-adună." (Mihai Eminescu, *Mănuşa*); „***Cele*** *bune* / Să s-adune, / ***Cele*** *rele* / Să se spele.". Prin conversiune, exprimarea devine aluzivă, mascată: „***Cei*** *mari* pe ***cei*** *mici* picioarele îşi şterg.".

Valoare demonstrativă au şi **formele popular-regionale** (ex. fata ***a*** (mai) *mare*; vecinul ***ăl*** *bun*; copiii ***ăi*** *mici*), care localizează acţiunea, caracterizează, evocă sau individualizează personajele.

IV. Articolul posesiv / genitival „realizează sensul de determinare din perspectiva sensurilor de « posesie », « apartenență »" [Irimia, 1997: 59]. Această subclasă deține un potențial expresiv foarte scăzut. Aducem în discuție **întrebuințarea invariabilă**, neacordată a articolului [*a*] – marcă a vorbirii populare (ex. Bărbatul acela este ***a*** *meu*.). **Elipsa articolului genitival –** O tendință actuală a limbii noastre o constituie înlocuirea numeralului ordinal prin cel cardinal (ex. capitolul *patru*, semestrul *II*, secolul *XX*), eliminându-se, astfel, şi articolul genitival. Acest fenomen se explică fie prin economia în limbaj, fie prin faptul că numeralul cardinal este mai concret decât cel ordinal. Nu interesează ordinea elementelor, ci identificarea, detaşarea părţii respective de întreg. Fenomenul se întâlneşte frecvent în limbajul cazon (ex. patrula *trei*, compania *patru*).

Prin omiterea articolului genitival iau naştere construcţii nerecomandabile (ex. Suntem interesați de aspectele de *analiza* [*analiză* ***a***] pieței muncii.).

* * *

Cercetarea de față, axată pe studiul stilistic al articolului, este un aspect esențial al manifestării relației dintre *gramatică* şi *stilistică*. Structura gramaticală este receptivă la intențiile expresiv-estetice ale limbajului. Integrate în context lingvistic şi literar-artistic, elementele lexical-gramaticale sunt purtătoare de valori stilistice. La rândul lor, valorile stilistice sunt un factor de rafinare a mijloacelor lexical-gramaticale.

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

- * * *Gramatica limbii române*, *I-II*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2005.
- *Andrei, Mihail, Ghiţă, Iulian,* Limba română. Fonetică, Lexicologie, Morfosintaxă. Sinteze şi exerciţii*, Bucureşti, Editura Corint, 1996*.
- Avram, Mioara, *Gramatica pentru toţi*, Bucureşti, Editura Academiei, 1986.
- Câmpeanu, Eugen, *Stilistica limbii române. Morfologia*, Cluj-Napoca, Editura Quo Vadis, 1997.
- Idem, *Substantivul. Studiu stilistic*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1975.
- Coja, Ion, *Preliminarii la o gramatică raţională a limbii române. Gramatica articolului*, *I*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1983.
- Constantinescu-Dobridor, Gheorghe, *Morfologia limbii române*, Bucureşti, Editura Vox, 1996.
- Coteanu, Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, Bucureşti, Editura Albatros, 1982.
- David, Gabriela, *Articolul*, în *Tendinţe actuale ale limbii române*, Sibiu, Editura Universităţii „Lucian Blaga", 1998, p.108-110.
- Dimitriu, Corneliu, *Tratat de gramatică a limbii române. Morfologia*, Iaşi, Institutul European, 1999.
- Dragomirescu, Gh. N., *Dicţionarul figurilor de stil*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1995.
- *Gáldi, Ladislau,* Introducere în stilistica literară a limbii române*, Bucureşti, Editura Minerva, 1976*.
- *Hristea, Theodor,* Sinteze de limba română*, Bucureşti, Editura Albatros, 1984*.
- *Iordan, Iorgu,* Stilistica limbii române*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1975*.
- *Iordan, Iorgu, Robu, Vladimir,* Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1978*.
- Irimia, Dumitru, *Gramatica limbii române*, Iaşi, Editura Polirom, 1997.
- Idem, *Introducere în stilistică*, Iaşi, Editura Polirom, 1999.
- Matei, Pamfil, *Morfosintaxa limbii române contemporane*, Sibiu, Editura Imago, 2002.
- Matei, Pamfil, Borş, Monica, Sporiş, Valerica, *Probleme de morfosintaxă a limbii române*, coordonator Pamfil Matei, Sibiu, Editura Universităţii „Lucian Blaga", 2001.
- Neamţu, G. G., *Teoria şi practica analizei gramaticale. Distincţii şi... distincţii*, Piteşti, Editura Paralela 45, 2007.
- Negreanu, Constantin, *Structura proverbelor româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1983.
- Pană Dindelegan, Gabriela, *Aspecte ale substantivizării în româna actuală. Forme de manifestare a substantivizării adjectivului*, în *Aspecte ale dinamicii limbii române actuale* (coordonator Gabriela Pană Dindelegan), *II*, Bucureşti, Editura Universităţii, 2003, p.23-41.
- Idem, *Elemente de gramatică. Dificultăţi, controverse, noi interpretări*, Bucureşti, Editura Humanitas Educaţional, 2003.
- Zafiu, Rodica, *Articolul – scris şi vorbit*, în *Diversitate stilistică în româna actuală*, Bucureşti, Editura Universităţii, 2001, p.280-281.

BDD-A3020 © 2009 Universitatea Petru Maior
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:42:20 UTC)